

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA SI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Guvernul grec acordă puterilor centrale aceleași avantagii ca și Ententei

(Ambasadorul german la prim ministrul grec)

Atena, 18 Dec. — Prim ministrul grec, Sculidis a primit ieri pe ambasadorul Germaniei căruia i-a făcut următoarea declarație oficială:

Guvernul grec va acorda trupelor puterilor centrale aceleași drepturi ca și trupelor Ententei și nu are nimic în contra dacă armatele puterilor centrale se vor servi de toate acele avantagii care au fost acordate și trupelor Ententei.

Sofia, 18 Dec. — Pe câmpul de luptă macedonean e liniște. Trupele bulgare care au ajuns la hotarul grec s'au oprit acolo; nici trupele puterilor centrale n'au trecut încă hotarul. Urmărirea trupelor anglo-franceze atârână acum de re-

zultatul tratatelor care decurg între Grecia și Ententă.

Cercurile din Sofia nu cred că trupele anglo-franceze s'au retras din proprie inițiativă spre Salonic. Ele se pregătesc să înceapă din nou operațiunile militare. Noua acțiune a Ententei în Balcani va avea loc numai după alegerile din Grecia.

Pe munții acoperiți de zăpadă din Albania și Muntenegru armatele germane și austro-ungare urmăresc cu succes resturile armatei sârbești. Toate triburile albaneze dușmane lui Essad Pașa au luat parte la urmărirea sârbilor în Albania. Essad Pașa și-a oferit ajutorul Regelui Petru și își organizează partizanii.

DIN ROMÂNIA

„Liga culturală, protestează contra amestecului politice în activitatea de pregătire sufletească

»Liga culturală« din București ținând Duminică adunarea ei generală — mai mulți membrii ai ei au protestat împotriva amestecului unor precize interese politice în activitatea de pregătire sufletească, ce trebuia dusă de conducătorii »Ligei culturale«.

Iată ce s'a desbătut la această adunare: Adunarea e prezidată de d. D. Lambru.

Printre membrii cari iau parte la adunare se găsesc, între alții, d-nii V. Kogălniceanu, St. Popș, Gh. Popa-Lisseanu, I. Cioclu, Gh. Holban, D. Hențescu, Postelnicu, Dumitrescu, etc.

D. Ionescu face obiecțiunea că aceste dări de seamă n'au fost tipărite, din vreme, pentru ca membrii convocați în adunare să ia cunoștință de cuprinsul lor, — având o posibilitate mai largă în formularea obiecțiunilor.

Critică activitatea comitetului central al Ligei culturale care a fost infructuoasă.

D. Postelnicu, asupra aceleiaș chestiuni, în-istă un reproș asupra inacțiunii de care s'au făcut vinovați conducătorii Ligei culturale.

Fără ținere de conferințe, fără întruniri, fără răspândire de publicații nu poate propăși Liga.

Protestează apoi împotriva amestecului politice în Ligă. (Vii aplauze).

Liga culturală, care trebuia să aducă un curent de pregătire, s'a mărginit la câteva întruniri, alăturate altor acțiuni.

Așa de pildă, Liga culturală a fost suită, în întregime, să facă parte din Federația Unionistă, să săvârșească astfel acte cari trec peste conștiința noastră, să ia atitudinea politice cari nu sunt conforme cu menirea ei.

Oratorul întrebă apoi pentru ce nu s'a putut anul acesta obișnuitul congres anual al Ligei Culturale? Acest congres trebuie convocat, de oarece noi nu mai putem da mandatul nostru comitetului central, care nu și-a îndeplinit îndăduiele formulate de d. Delavrancea în congresul extraordinar.

D. Diăgălinescu, cere ca membrii Ligei culturale, secția București, să se întrunească mai des, pentru a se cunoaște.

Protestează în această ordine de idei împotriva unor ardeleni, cari s'au organizat în bande, sub denumirea de Ghedeniști și cari au făcut și pe ceilalți de rușine.

Generalul Crăinicianu asupra situației României

În »Universul« cu data de Mercuri 2/15 Dec. găsim un interesant articol prim scris de generalul Crăiniceanu, din care extragem următoarele pasagii:

O mare și adâncă schimbare s'a produs în și-

Grecia protestează contra fortificării Salonului de către Ententa

Berlin, 18 Dec. — După o știre din Paris sosită prin Kopenhaga, comandantul corpului 5 de armată grec, a protestat la întvederea ce a avut-o cu generalul Sarail în contra lucrărilor

de fortificare ale Salonului.

Ziarele franceze anunță că armatele anglo-franceze își continuă retragerea spre Salonic.

Ce cred englezii despre viitoarele lupte în Balcan

Rotterdam, 18 Dec. — »Daily Telegraph« e informat că trupele germane, bulgare și austro-ungare, numai atunci vor primi ordinul să trea-

că granița Greciei, dacă trupele engleze și franceze vor reîncepe ofensiva, și vor trece din nou pe teritoriul sîrb.

Ședința de azi a Camerei ungare

Budapesta 18 Decembrie.

La ordinea zilei este proiectul de lege al ministerului de culte despre institutele de pensie ale învățătorilor și al internatelor, precum și cazurile de disciplinare ale învățătorilor.

Raportor este deputatul dr. Iosif Siegescu. Carol Cserny s'a ocupat cu chestia orfelinelor pentru orfanii învățătorilor, cerând ca ele să fie ridicate afară de oraș, unde copiii vor putea fi instruiți în munca agricolă.

Ministrul de culte Bela Jankovich a aprobat principiile relevate de antevorbitor și a arătat că pune mare preț pe instruirea copiilor în munca agricolă la școlile de repetiție economice în stare de organizare. Cât privește locul de înființare a orfelinelor — ținta a fost totdeauna aceea ca ele să fie înființate în apropierea orașelor mari. Se va duce grija ca orfelinatele acestea să fie prevăzute cu grădini mari, în cari

copiii să fie instruiți la munca agricolă. Dar instrucția nu poate fi unilaterală, căci nu toți aleg cariera învățătorescă.

Camera a votat legea.

Deputatul dr. Iosif Siegescu a făcut raportul asupra cercetărilor disciplinare luate pe baza art. 27 de lege din 1907, în contra învățătorilor școlilor comunale confesionale, cari nu aparțin statului. D-se constată că contra a 36 de învățători s'a făcut cercetări disciplinare din cauza că au neglijat instrucția limbii maghiare

Cercetările disciplinare s'au făcut mai ales în comitatul Baci bodrog, locuit de sirbi, unde au fost 10 cazuri, în comitatul Bereg 11.

Învățătorii români au avut în cea mai mare parte o purtare corectă patriotică, îndeplinindu-și toate îndatoririle.

Vom reveni în n-rul viitor cu noi amănunte despre decursul ședinței de azi.

Pretul unui exemplar 6 fileri.

tuajunea României. Este o deosebire radicală între situațiunea ei înainte de înfrângerea Serbiei și după înfrângerea acesteia. Nenorocirea Serbiei și a Regelui Petru ne-a lovit greu și pe noi.

Basarabia n-o vom, decât când ni s'ar da de bună voie, sau când Rusia ar fi adusă la neputință pentru o jumătate de veac cel puțin.

Potivnicii noștri văd bine toate acestea, și de aceea, ne împing la neutralitate. Dar neutralitatea e mai rea decât orice. E moartea fizică și morală, e peirea politică și economică, e desonoarea și rușinea națiunii.

Oii care ar învinge din cele două grupări, noi vom fi desprețuiți și îndepărtați dela împărțeală. Dacă nu vom pierde pământ, vom pierde, la sigur, în ambele cazuri, împărțirea la regimul ce va așeza învingătorul pe Dunăre și la Dardanele.

Dacă țara noastră agricolă nu s'a sculat încă până acum pentru războiu, ea se va scula, însă, ca un singur om, când i-s'ar impune neutralitatea și, ca urmare, închiderea sigură a Mării, fie de Ruși, fie de Germani.

Nefiind nici cu unii, nici cu alții, vom rămâne cu noi înșine, în loc de »prin noi înșine«, care însemnează lupta noastră proprie sau războiul. — Prin urmare, în contra neutralității, cu desonoarea și închiderea Strimtorilor, se va ridica revolta oii războiul. De războiu, dar, nu vom putea scăpa.

Dar să vin la subiect.

Înainte de înfrângerea Serbiei, Bulgarilor și Turcilor n'aveau nici tunuri, nici munițiuni, nici ma-

terial de războiu. Astfel, turcii erau ținuți în loc de către Anglo-Francezi în Galipoli, iar Bulgarilor de către Muntenegreni și Greci, conform literii tratatului de alianță, fără puțința de altă interpretare.

Aliații însă, au întârziat, Combinarea și cooperarea forțelor lor cu ale României, sau, cel puțin ale României cu ale Greciei nu s'au putut realiza. Serbia a fost înfrântă și armata desființată. Natural, atunci »războiul nostru s'a depărtat«, fără a fi înlăturat.

Care va fi acum situațiunea?

După înfrângerea Serbiei, bulgarilor vor păzi frontul sârbesc și anglo-francez.

Austro-Germanii și cu Turcii vor asigura Bulgaria contra unui atac al Rușilor.

Așa dar, în caz când rușii și anglo-francezii vor hotărî a aduce forțe indostulătoare pe teatrul balcanic, România va putea încă să joace rolul principal, operând ori unde va voi în condițiuni foarte favorabile. Însă, până la sosirea aliaților, România nu se va putea mișca, de cât în condițiuni inferioare. Deci, războiul nostru s'a depărtat până la începerea campaniei din Balcani.

Așa dar, în caz că Ententa ar părăsi teatrul de războiu balcanic, situațiunea României ar cădea în trei primejdii: aceea a neutralității, a atacului Dobrogei și a compromiterii idealului național.

În Balcani se găsesec acum trei armate aprovizionate cu arme și munițiuni, — se impune pentru Ententa nevoia absolută de a nu părăsi teatrul balcanic.

MERSUL RĂZBOIULUI

Un armistițiu pe frontul grecesc în vederea alegerilor parlamentare

— Ce a promis Bulgaria neutrală grecească va fi a doua acord respins de Marea Puteri.

BCU Cluj / City Library Cluj

Situația militară suferit nici o schimbare de când trupele bulgare au încetat urmărirea trupelor anglo-franceze.

Ziarul englez »Daily Chronicle« află din Atena, că este foarte probabil, că ambele tabere beligerante fără o înțelegere prealabilă voiesc să aibe un armistițiu până Duminică viitoare, ca trupele grecești care se află încă în zona de operațiuni, să fie în măsură să-și împlinescă obligațiile lor electorale la alegerile parlamentare ce-au loc zilele acestea în Grecia.

O știre din Paris anunță că guvernul grec a refuzat cererea pusă de reprezentanții Ententei ca să nu permită trupelor puterilor centrale să treacă granița greacă. Urmează încă și acum tratativele între reprezentanții Ententei și guvernul grec. Ambasadorii Ententei au comunicat ieri primului ministru grec că vapoarele grecești reținute în porturile lor — au fost eliberate și a suspendat și blocada asupra insulei Melos.

»Messenger d'Athene« crede a ști că guvernul grec va reuși să evite până la sfârșit intrarea Greciei în război.

Ziarul grecesc »Neon Asty« adă că guvernul bulgar a reînviat promisiunea făcută Greciei, că-i va ceda Doiran, Cevghe și alte localități.

Prim ministrul bulgar Radoslavov a declarat corespondentului lui »Kölnische Zeitung« că limitarea zonei neutrale între trupele bulgare și grecești — progresa favorabil, și dacă Grecia și Bulgaria nu vor fi sfingente de alții — ele vor crea bazele unei păci sincere în Balcani. — Concentrări de trupe Ententiste în zona neutră nu vor fi tolerate. În cazul când bulgarilor vor lua parte în lupta contra trupelor Ententei pe teritoriul grecesc — ei se obligă să nu ocupe Salonicul, ci îndată după împlinirea misiunii lor, se voi retrage iar dincoace de granița bulgară.

Prim ministrul grec Sculidis a avut ieri o lungă conferință cu ministrul de război și cu șeful

supra situației în Macedonia.

Se anunța că obiectul desbaterilor a fost propunerea din partea Bulgariei de a se stabili o zonă neutră dela Monastir până la Gevghe, și evacuarea localității Kemeli de către bulgari. În cercurile oficiale grecești se afirmă că de o candidatură nu e de așteptat o invaziune germană pe teritoriul grecesc.

O telegramă din Geneva anunță că consiliul de război al Ententei a decis ca să ridice contingentul armatei care apără Salonicul la 400.000 oameni. — Ziarul »Bund« din Elveția, află din Salonic că se pot produce încă mari schimbări în Balcani. Ententa nici nu se gândeste să renunțe la acțiunea ei în Balcani, ei vor să realizeze un mare plan în Macedonia ori în ținutul de coastă bulgar. La Salonic debarcă mereu trupe noi anglo-franceze. Cinci până la zece transporturi sosesc zilnic cu mase uriase de trupe și material de război.

O interesantă declarație a făcut șeful statului major grec Joslov unui ziarist din Sofia: Războiul pentru Bulgaria e numai în aparență terminată. Câtă vreme se află trupe engleze și franceze pe teritoriul grec — înseamnă pentru noi că trebuie să urmărim energie războiul. Am face o mare greșală dacă am asigura poporul nostru și armata noastră că războiul e aproape de sfârșit. Trebuie să ne așteptăm la toate eventualități.

Iată acum rapoartele oficiale dela 17 Dec. despre luptele pe frontul muntenegrean:

La sud-est de Ceebie am alungat pe muntenegrenii din ultimul colț de pământ bosniac pe care-l țineau încă ocupat. Și în această regiune, trupele noastre au ajuns riul Tara. De ieri după amiază localitatea Bjelopolje e în posesiunea noastră. Forțele austro-ungare printr-un atac de impresurare au luat orașul după lupte arde și au adus până seară 700 prizonieri.

Urmărirea dușmanului în retragere la vest de Ipek continuă.

În retragerea lor muntenegrenii au dat foc pretutindeni localităților populate de moslimi.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

Bjelopolje a fost luat cu asalt și am făcut 700 prizonieri.

Șeful Statului major.

De pe frontul rusesc, numai comunicatul german anunță că atacuri rusești între lacurile Naross și Miadziol s'au prăbușit noaptea și dimineața în fața pozițiilor germane cu grele pierderi pentru dușman. Rușii au pierdut 120 prizonieri.

LUPTELE DIN APUS

— Eșuarea unui atac englez. — Din parlamentul francez și englez. —

Comunicatul german dela 17 Dec. anunță că pe frontul francez la sud-est de Armentieres, în zorii zilei un detașament englez printr-un atac prin surprindere a pătruns până la una din tranșeele noastre — dar s'a retras în focul nostru. Un alt atac la sud a fost împiedicat de focul nostru. Altfel, pe celelalte sectoare — vremea fiind cețoasă luptele s'au mărginit la mici atacuri cu bombe, granate de mână și de mine.

— În Camera franceză, deputatul Simian a făcut senzaționale destăinuiri asupra jafurilor săvârșite la furnizările militare. Ziarul »Humanite« vorbind de aceste destăinuiri spune: Cu cât deputatul înainta în citirea lui de acuzare — creștea în noi adâncă durere pentru rușinea ce cade asupra patriei noastre prin aceste scandaluri. Pare că dela toate parlamentul francez a fost exclus. 6 luni de dictatura irresponsabilă, nefirească pentru a țolera astfel de înșelătorii.

— În parlamentul englez, ministrul de finanțe Lord Robert Cecil, a declarat că raporturile între Ententa și România au absolut un caracter amical și că nu este în măsură să deie lămuriri asupra planurilor militare ale Rusiei.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— A patra bătălie dela Isonzo. — Italianii au pierdut 70.000 oameni. — Senatul italian critică guvernul Salandra.

În lipsa de evenimente deosebite pe frontul italian, raportul lui Höfer dela 17 Decembrie face astfel bilanțul unei luni de zile de război în care s'a desfășurat a patra bătălie dela Isonzo:

Italianii n'au mai reluat acțiunea lor mare de atac de pe frontul ținutului de pe coastă, pe care după o scurtă pauză au început-o îndărătnic și în prima săptămână a lunii Decembrie. De aceea luptele acestea pot fi considerate ca făcând parte din a »patra bătălie dela Isonzo.« Mai mult ca la bătăliile trecute, de data aceasta străduințele dușmanului s'au concentrat asupra cuceririi Gorizei. În consecință asupra capului de pod de acolo au fost întreprinse atacuri cu vreo șapte divizii de infanterie italiană. Asalturile acestor forțe puternice însă s'au prăbușit ca și toate celelalte atacuri în mase în sectoarele învecinate în fața tenacității mult încercate a trupelor noastre cari au menținut puternic toate pozițiile lor dela capul de pod Goriza și dela platoul Deberdo. Prin distrugerea orașului Goriza — a fost greu lovită populația de acolo — dar asupra situației noastre militare aceasta manifestare a furiei neputincioase dușmane n'a avut nici o influență. În această a patra bătălie dela Isonzo — italianii au pierdut după evaluări sigure 70 mii oameni răniți și morți.

Eri a fost respins pe frontul Isonzo un atac contra pantei de nord a muntelui San Michele, contra frontului tirolez și la Col di Lana.

Höfer, mareșal locot.

— În ședința de ieri a Senatului italian, senatorul Barzelotti a făcut o critică aspră guvernului Salandra, pentru felul cum se poartă războiul, pentru neglijarea parlamentului, care e mereu pus în fața unor fapte implinite. Senatorul Maragliano a apărut guvernul și a observat că Abania trebuie privit ca o continuare a frontului italian. Senatorul Melmenti a criticat procederea cenzurii și reaua apărare a Veneției. Senatorii Pulle și Marconi au arătat că Italia pentru jertfele ei mari — s'ar cuveni să fie mai bine ajutată de Anglia, cu bani, ca industria și comerțul Italiei să se poată desvolta.

TURCIA și DUȘMANII EI

— Kitchener pleacă în Egipt. — Apropiata închidere a Canalului Suez. — Tratatative greco-turcești. — La Dardanele anglo-francezii au aruncat 3000 bombe în pozițiile turcești. —

Zilele viitoare, lordul Kitchener pleacă în Egipt ca să ia acolo comanda supremă a trupelor engleze. Anglia se pregătește pentru un lung război în Egipt. Inchiiderea canalului Suez este apropiată.

— Din Atena află un ziar rus că între Turcia și Grecia au loc tratative directe cari sînt aproape de sfîrșit.

— Comunicatul turcesc anunță că a crescut lupta de artilerie pe frontul dela Dardanele. Numai la Sedil Bahr, dușmanul a aruncat în centrul pozițiilor turcești vreo 3000 bombe — fără efect însemnat. Un crucișător dușman a fost nimerit de artileria turcă și s'a retras de lângă Sedil Bahr. Un aeroplan dușman a fost doborât de artileria turcă.

Din Parlamentul ungar

— Ședința dela 17 Decembrie —

Obligațiile militare pentru cei de 50—55 ani

La ordinea zilei este proiectul de lege prin care se lărgeste limita de vîrstă pentru serviciul militar în timp de război.

Raportorul legii, Elemer Simon, arată că împrejurările extraordinare reclamă ca și cetățenii până la 55 ani să fie supuși obligațiilor militare — dar ministrul de război a avut în vedere să acorde cele mai largi posibile înlesniri acestor cetățeni.

Deputatul S. Bakony, în numele partidului independenței declară că atunci când e vorba de națiunea ungară să aducă cele mai mari jertfe pentru patrie — nu există deosebiri de partid în sinul parlamentului ungar — și de aceea în numele partidului votează legea.

Un deputat ungar critică pe generalii austriaci

Deputatul opozițional F. Urmanczy spune, că dacă stăm bine acum în război, asta se datorește în prima linie artei militare a germanilor, la care se alătură ca factor decisiv tenacitatea fără pereche și eroismul soldaților ungari. Dacă soldații ungari ar fi stat sub comanda ungară — poate că ne-am fi putut bucura deja de epoca de pace. (Mișcare în sală). Oratorul critică pe generalii austriaci cari nu respectă sentimentele naționale ale soldaților maghiari. Dă mai multe exemple între care și faptul unui comandant ceh care a interzis ofițerilor maghiari să se folosească de limba maghiară. Sînt unii cari nu se sfîșesc să batjocorească până și drapelul ungar. Oratorul speră că ministrul responsabil va lua măsuri pentru a pune capăt acestui rău, ca soldații ungari să fie prigoniți pentru sentimentele lor naționale. Partidului independenței va ține în această chestiune o conferință și va alege o comisiune care să ancheteze toate aceste cazuri.

Ce răspund miniștrii ungari

Contele Tisza crede că nu există în Ungaria și nici în monarhie cineva care să puie la îndoială meritele soldaților ungari. Mai ales cercurile conducătoare ale armatei austro-ungare stau departe de asemenea idei și erori. Numai organe subalterne se pot face vinovate de asen-

nea erori. Fiecare caz concret va fi cercetat. Numai ar fi bine ca acușări de acestea să fie totdeauna întemeiate, altfel ele sînt menite să provoace ciocniri și divergențe în stare să distrugă armonia cu acei cu cari luptă umăr la umăr.

Ministrul de război, baronul Hazai — spune că nu dorește Ungariei un guvern mai ungu-resc decît cel actual. (Contraziceri furtunoase la opoziție). Dacă se va constata că militarii ungari au fost prigoniți, guvernul ungar se va îngriji de pedepsirea vinovaților.

Sprrijinirea văduvelor războiului, a format obiectul interpelării deputatului K. Hu-

szar, care a spus că văduvele celor căzuți în război, nu cer sprijin material, ci cer muncă. Dar întreprinderile particulare plătesc un salariu de batjocură. Lucrul de cusut pentru armata, trebuie încredințat direct văduvelor războiului, ca să-și poată câștiga cinstit pâinea și să-și crească copiii.

Ministrul de război, baronul Hazai răspunde ca guvernul studiază acum un sistem care să dea posibilitatea văduvelor să învețe o profesie, și în timpul instrucțiunii să și poată câștiga. De asemenea guvernul studiază felul cum să se aplaneze diferendele de salariu între lucrătorii și patroni.

A apărut

Calendarul Poporului Român pe anul 1916

care atît ca înfățișare, execuție și cuprins întrece toate calendarele apărute până acum în editura noastră și'n alte edituri. Trăind în epoca războiului, este lucru de sine înțeles, că acest calendar pe 1916 să fie oglinda acestei epoci, acestei vremi de frământare, de zăbucium, de eroism și jertfe. De aceea cititorii calendarului »Poporul Român« vor găsi în el tot ce e în legătură cu războiul, fie descrierea luptelor pe toate fronturile, fie icoane, povești și scrisori de pe câmpul de război, fie lămuriri și îndrumări pentru soldații noștri, pentru familiile soldaților în ce privește ajutoarele din partea statului, din partea Crucii roșie, orientări asupra soartei prizonierilor, etc., etc.

Cuprinsul:

1. Partea calendaristică.
 2. Bilanțul unui an de război.
 3. Marele praznic al vitejiei românești.
 - a) Contribuția românilor în marele război european.
 - b) Cum s'au distins românii din Ardeal și Bănat în luptele din Galiția, Polonia, Italia, Serbia.
 - c) Eroismul românilor relevat de comunicatul lui Höfer și corespondenții de război.
 - d) Scrisori înduioșătoare dela soldații noștri din frontul galițian, polon și italian.
 4. Toate aceste articole sunt însoțite de ilustrații originale, nepublicate încă, ca:
 - a) Slujba dumnezeiască oficiat de un preot român pe câmpul rusesc.
 - b) Un grup de eroi români de pe frontul rusesc.
 - c) Vitejii noștri pe frontul italian.
 - d) Moștenitorul de tron și sergentul român Puiu.
 - e) Eroii noștri: † Emil Taus; subofiterul Pavel Ursu;
 - f) O patrulă de români bănățeni din reg. 43 pe frontul italian, (două ilustrații).
 - g) O puicuță dela graniță.
- Alte articole importante:
5. România în caz de război.
 6. Popoarele în luptă.
 - a) Ceva despre polonezi. b) Ceva despre sârbi.
 7. Visul unui rezervist român.
 8. Lupta pentru predominarea în Europa.

10. Naivitatea unui soldat român: Să-i căutăm nevasta.

Partea practică a calendarului.

Mai mult ca în anii trecuți »Calendarul Poporului Român« a pus de data asta o grijă mai mare pentru alcătuirea părții practice a Calendarului.

— Ținând seama de numeroasele cereri, întrebări și sfaturi ce ni s'au cerut dela soldații de pe câmpul de luptă, răniți și așezați prin spitale, apoi dela cei rămași acasă, am publicat Calendar spicuri din ordinațiunile ministeriale: 1. Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați. 2. Despre ajutorul dat de stat celor invalizi și familiilor lor. 3. Provederea din partea statului al familiilor rămașe în urma soldaților căzuți, morți, ori dispăruți.

În acești articolași publicăm părțile mai esențiale din ordinațiuni, arătând cine are drept la ajutor și cât ajutor se dă la cei rămași acasă. Arătăm apoi unde pot să facă recurs cei cari se cred neîndreptățiți.

Din ordinațiunile referitoare la »Ajutorul de stat pe seama invalizilor« și »Provederea familiilor celor rămași în urma soldaților căzuți, morți și dispăruți«, arătăm cu deamănuntul cari dintre invalizi și cari dintre membrii familiilor au drept la ajutoare.

Din cetirea acestor ordinațiuni ministeriale, fiecare interesat poate să-și caștige cunoștințe, pentru că în cazuri când se cred neîndreptățiți, să poată face apel la locurile competente.

Cunoscând interesul mare al publicului românesc asupra sorții celor plecați pe câmpul de luptă, am publicat în »Calendarul Poporului Român« și informații amănunțite despre felul

»Cum trebuie să ne adresăm la Biroul de informație al Crucii Roșii«

din Budapesta, pentru a afla despre soarta celor mai aproape de noi.

Tot asemenea am dat sfaturi cum sa se adreseze publicul la »Biroul pentru ocrotirea prizonierilor«, arătând și felul cum li se poate trimite bani.

Publicarea unui »Călăuz în Budapesta« întregeste partea practică a »Calendarului Poporului Român«. În acest »Călăuz« se arată:

1. Unde sînt ministerele din Budapesta și în care zi se dau audiențe?
2. Locurile clădirilor publice de interes pentru cei din provincă.
3. Clinicile și spitalele din Budapesta aratând ziua și ora când profesorii și medicii ordineză.
4. Consulatul român, Parochia gr. or. rom., comitetul parochial și Societ. »Petru Maior«.

Prețul »Calendarului Poporului Român«: un exemplar 40 fileri, plus portul poștal 10 fileri.

Pentru comercianți și vânzători:

30 exemplare: 9 coroane 82 fileri.

20 exemplare 7 cor. 22 fileri.

15 exemplare 5 cor. 92 fileri.

În prețurile aceste se cuprinde și cheltuiala poștei. Deodată cu facerea comandării să se trimită și prețul calendarului.

Știrile zilei

„Românul“ își suspendă apariția

Ziarul guvernului român »Românul« anunță că din cauza crizei de hârtie, se vede nevoit să-și întrerupă apariția. Ziarul »Românul« a încercat toate mijloacele spre a evita această întrerupere — dar fabricile de hârtie se află în imposibilitate de a furniza hârtia necesară.

„Ești o canalie!“

Insulta aceasta am citit-o eu în ziarul magniar »Az Est« în raportul ce l-a primit din București despre o ședință din Camera română. N'am voit să dăm crezare acestui raport. Iată însă că ziarul guvernamental »Viitorul« care ne-a sosit azi, publică într'un articol intitulat: »Opoziția se insultă în Camera« următoarele:

Un penibil incident s'a produs apoi între d-nii Carp și Take Ionescu.

Șeful partidului conservator-democrat a apăsătoriat cu vehemență, amenințând cu pumnul pe d. Carp.

Atunci d. P. Carp s'a îndreptat spre c. Take Ionescu și ajungând aproape de d-sa, i-a strigat:

— Am să arăt eu cine ești! O canalie!!!

— Te desfid! i-a replicat d. Take Ionescu, alb ca varul și tremurând.

Ministrul de război austro-ungar — baron

Din Viena se anunță că monarhul drept distincțiune pentru meritele ministrului de război Alexandru Krobotin i-a acordat titlul de baron.

Văduvele soldaților căzuți, la prim ministrul ungar

Eu dimineața, s'a prezentat la prim ministrul ungar, în parlament, o deputațiune a văduvelor soldaților căzuți în război. Ea a cerut ca statul să asigure acestor văduve și posibilitatea de a munci — ca să nu fie avizate numai la pensiunea statului. Munca să se dea văduvelor soldaților căzuți, direct, iar nu prin mijlocitori, și să poată îndeplini munca acasă, ca să nu fie silit să dea copiii lor în îngrijirea străină. Contele Tisza a răspuns deputațiunii că guvernul ungar va da o atențiune specială asigurarea muncii pentru văduvele războiului.

Discursul contelui Tisza obiectul unei interpelări în parlamentul român

Citim în »Acțiunea« din București:

E vorba ca un distins senator, fost ministru, să adreseze guvernului român o interpelare în chestia discursului lui Tisza la adresa României.

Nu se poate sechestra ajutorul de război

Prim ministrul ungar, contele Tisza, a dat o ordinațiune prin care toate ajutoarele bănești ce le capătă persoanele cari îndeplinesc serviciu militar sau familial acestora, de la stat sau de la instituțiuni particulare — nu pot fi în nici un caz confiscate sau sechestrate de creditori.

Nouile trenuri express — pentru Balcani,

vor începe să circule îndată după anul nou 1916. Mercuri și Sâmbătă vor porni câte un tren accelerat — Berlin, München, Viena, sau Berlin, Breslau, Oderberg, Galantha, Budapesta — Zimony, Belgrad, Nis, Sofia, Constantinopol, unde vor sosi Vinerea și Luni. Din Constantinopol trenurile express vor porni Marți și Sâmbătă.

Un român omorât într'o groaznică ciocnire de tramvaie la Budapesta,

care s'a produs ieri dimineață în strada Kósztmetó. Tramvaiul nr. 25 care venea din strada Rottenbáler s'a ciocnit cu tramvaiul 23 care venea dins trada Thóköli. Acesta din urmă era plin

cu lucrători și soldați cari porneau fie la fabrică, fie la cazarmă. La locul de încrucișare a celor două linii, în loc ca tramvaiul 23 să-și încetinească mersul, a pornit cu aceeași viteză și s'a ciocnit astfel cu vagonul nr. 25. Pe scara acestui vagon, în lipsa de loc, au stat 3 lucrători: românul Ioan Rachita, Gabriel Lag și Geza Welles. Din cauza puternicei ciocniri, acești trei lucrători au fost aruncați pe strada la câteva metri de părtare. Grav răniți și 'n primejdie de moarte, ei au fost transportați la spital. La 6 seară, lucrătorul român Rachita a încetat din viață — ceilalți doi încă nu și-au revenit în simțire. — Poliția anchetează.

Constituirea centralei economice ungare pentru Balcan

Felul cum s'a desfășurat războiul în Balcan — atât de victorios pentru puterile centrale cari au stabilit legătura cu Turcia și Bulgaria — a făcut ca puterile centrale să se gândească și la întărirea legăturilor economice cu cele două state balcanice.

Pentru propagarea și organizarea unor raporturi temeinice economice între Ungaria și statele balcanice, — cercurile guvernamentale și factorii vieții economice din Ungaria au decis să transforme instituția existentă: Centrala economică ungaro-bosniacă — într'o Centrală economică ungară orientală. Eri a avut loc ședința de constituire la care au luat parte reprezentanții ministrului de comerț, de finanțe, agricultură și justiții, ambasadorii Turciei, Bulgariei, președintele Academiei ungare, primarul Capitalei, și reprezentanții tuturor marilor institute financiare din Ungaria. S'au ținut importante discursuri, în care s'a relevat necesitatea de a se înlesni relațiile comerciale între Ungaria și Orient.

Președintele noii centrale a fost ales consilierul Leo Lanczy — președintele Băncii comerciale ungare, iar director dr. Koloman Balkány.

Corespondența militarilor de pe front nu va fi cenșurată,

aceasta după cea mai nouă dispoziție a ministrului de război. Numai din când în când, cenșura va face o probă, deschizând câte o scrisoare trimisă de pe câmpul de luptă în interiorul țării, ca să se încredințeze dacă militarii împlinesc obligațiile prescise.

Descompunerea vieții economice în Rusia

Ziarul rusec »Rjets« scrie că aprovizionarea Rusiei cu obiecte alimentare, cu lemne, zahăr, făină — constituie pentru populația Rusiei o grijă și o neliniște mai mare decât evenimentele de pe câmpul de luptă. Descompunerea vieții economice are o influență dezastruoasă

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu,
Foaia Poporului Român Bpest Hka-u 36

Am onoare a aviza on. public din Oravița și jur, că și

magazina de lemne

a firmei Gargulak, Tringl și Co.
din Oravița-română

a trecut prin cumpărare în proprietatea mea:

Dimitrie Dragics

Țin mare depozit în magazina centrală de lângă gară și în filiala de lângă biserica gr. or. rom. din Oravița-rom. cu prețuri solide: Gradie de căși, grinzi, corni, scinduri, lateți, șindilă, hirtie de acoperit (Dachpape), țigla de acoperit și zidit, Portlandcement de Beocin, cărbuni de lemn și Coaks, cruci și monumente de marmoră și tot felul de material pentru zidiri.

În speranță că mă vor sprijini toți Românii, și întreg orizontul public semnez

Cu distinsă stimă

Dimitrie Dragics.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Cel mai potrivit cadou de Crăciun e losul de clasă.

Alegeți și comandați din numărul mai jos publicați:

Losurile Benkő sunt norocoase

3921
34183
17446
48327
34150
48502
50258
2052
51535
6231

Losurile Benkő sunt norocoase

Tragerile în 21 și 22 Decembre.

Prețurile losurilor de clasă I.:

$\frac{1}{8}$ 1.50 K	$\frac{1}{4}$ 3.- K	$\frac{1}{2}$ 6.- K	$\frac{2}{2}$ 12.- K
----------------------	---------------------	---------------------	----------------------

BANCA BENKŐ soc. pe acțiuni
Budapest, Andrássy-ut 68. Telefon 88-47.

Rezultatele norocoase ale lui

Gaedicke

sunt neîntrecute.

În interval scurt clienții noștri au câștigat următoarele premii principale:

de 2 ori premiul de	600.000 cor.
de 8 ori câștigul principal	400.000 "
de 6 ori " "	100.000 "
de 2 ori " "	90.000 "
de 4 ori " "	80.000 "
de 2 ori " "	70.000 "
de 7 ori " "	60.000 "

etc. etc., deci aproape

50 milioane

Provocându-ne la aceste rezultate excelente, recomandăm la tragerea din 21 Decembrie

$\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.- $\frac{1}{2}$ 6.- los coroa.

Comandați cu întoarcerea poștei pe cartă poștală la

Gaedicke Bankház r.-t.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.